

האשה רבה פרק עשירי יבמות

פ"א.

עין משפט
נר מצוה

בא א ב מ"י פ"ה מהל'
תרומות הלכה ה
טושי"ע י"ד סימן של
ספיקי נב:
בב ג מ"י שם הלכה כב
טושי"ע י"ד שם ספיק
סה:
בב ד מ"י שם הל' טו:

תוספות ישנים

רישא דעבדא איסורא
קנסיה רבנן. וא"ת והא
אמרין לקמן (ד':) אמרו
לו מתה אשתו ונשא אחותה
ואח"כ באת אשתו מותרת
לחזור לו ואינה לריבה
האחרת ונא ואמאי הרי עבד
איסורא שריב בנא עליה וי"ל
דהכא סמך אשטייה ליעיל
לחזר גורה שמא יאמר
גירש זה ונשא זה ונמצא
אשת איש יוצאה בלא גט
וגם עבד איסורא ומשי"ה
לריבה גט אכל לקמן ליכא
אלא טעמא דעבד איסורא
דהא לא שייך למיר גורה
ומשום הכי אינה נאש
זה דהתם אפי' גירש לא
מ"ל למנכב אחותה דאיסורא
גבי אשתייה ואפי' נתגרשה
אח"כ הרי אינה לריבה
גט: (א) וא"ת מ"ש דהכא
גבי אשתייה וקישות משמע
איסורא דבשוגג תרומתו
תרומה ובמזיד אינה תרומה
ומש"כ קן ציין וחומץ
דנמוזי תרומתו תרומה
ובשוגג אינה תרומתו וי"ל
עוד י"ל דהכא איכא טעמא
דכא שריי' הכל יודעים
שאין קישות מרה ואצטית
סרות מהי כמו איך ולכן
בשוגג תרומתו תרומה
ובמזיד אינה תרומה
דקאמרי' ליה. אכל גבי חומץ
ויין איכא דיעמא ליה בחללא
ואיכא דיעמא ליה בחמרא
ואי"כ כשירע שהוא חומץ
ומפריש ממנו על היין טוב
הדרי שרי אמרי' דיעמא
ליה בחללא אכל כסברי
שהוא יין ונמצא חומץ הו'
תרומה נטעת ואינה
תרומה:

אמרי קידושי טעות. פי' בקונטרס כגון ע"מ שאני כהן ונמצא לוי וקשה דאם כן היכי פריך רישא נמי נשואי טעות הא אמרי' לקמן דאין תנאי בנשואין ואר"י דקידושי טעות היינו סבורה שמת בעלה ולא מת כמו שהוא אמת והשתא פריך שפיר רישא נמי נשואי טעות וא"ת ולימא טעמא דסיפא משום קדושי טעות דכהן ונמצא לוי ולא יוכל להקשות מרישא דאין תנאי בנישואין ואר"י דקידושי טעות לא שכיחי דלא חיישינן לשמא יתלו בקידושי טעות ורבי עקיבא לחודיה הוא דחייש להכי לקמן בפרקין (ד':) גבי רבי עקיבא מוסיף אף אשת אח ואחות אשה אכל רבנן לא חיישי:

מאי טעמא תקינו דה רבנן בתובה ב'י. אע"ג דק"ל כמזבה דאורייתא שכותבין בכתובות כסף וחי מתאן לחזו ליידי מדאורייתא הכא אמר ר"י דה"פ מ"ט תקינו לה רבנן לאלמנה כמזבה שהיא לרבנן לר"ה משום שלא תהא קלה בעיניו להוציאה הכי נמי אפי' בתולה שיש לה כמזבה מן התורה קנסיה בכתובה כדי שמהא קלה בעיניו להוציאה ויבטלנה זה אשכחן לקמן (ד':) גבי הפרת נדרים דאית ספרים דגרסי מ"ט אמור רבנן דבעל מיפר אע"ג דבעל מיפר מן התורה אלא ה"ק מאי טעמא אמור רבנן דבעל מיפר היכא דאין מיפר מן התורה כי היא דפ' ד' אחין (לעיל טו:) וס' גבי שומרת יבם דלחמר כדכר פתחם כל הנודרת על דעת בעלה נודרת משום שלא תתגנה וכיון דאיכא טעמא דתתגנה אם כן אפילו בדאורייתא כמו הכא אמרו חכמים שלא יפר כדי שתתגנה:

איין תורמין מן הטמא ע"ה הבהור. ריב"ז פירש משום דכתיב (דברים י"ח) תתן לו ולא לאורו ואי אפשר למור כן בדפרק כל שעה (פסחים ג'.) וס' פריך עלה ואם תרם בשוגג תרומתו תרומה ואמאי לימא לו ולא לאורו ומשני התם שהיתה לו

שנתן לה אחרון גט. שאירסה: מכלל דלא נעיא גט. אפילו מדרבנן דאי נעיא גט הא ק"ל (לקמן ד' טז.) דאפי' ריח הגט פוסל לכהונה: **סיפא**. לגבי קידושין ודאי כדקאמרת דלא נעיא גט ודקשיא לך שמא יאמרו גירש זה וקידש זה כו' לא אחי למימר הכי אלא אמרי מדנפקא בלא גט קידושי טעות הו' כגון על מנת שאני כהן ונמצא ישראל: **קנסיה רבנן**. ולא תלינן לקולא: **תנאי כמזבה**. מזונייכי וכסותיכי ופירות שאכל נמי לא משלם אע"ג דאין לה כמזבה משום דרבנן קנסוה. ומשום דאשכחן באלמנה (ה) דיש לה פירות שאכל הוא דאיטריך למימר הכא דאין לה: **איין סורמין מן הטמא** כו'. משום הפסד כהן: **בשוגג תרומתו תרומה**. כדכר אלעאי לקמן (ו): **היא גריוא**. דתרומה: **את השייסי**. את הטהור שזה היה עושה אותו שירים: **אכל תרומה הו'**. וקדשה ויחזור ויתרוס מן הטהור: **דלמא פשע**. ולא הדר מפריש מן הטהור. ולקמן (ו) פריך כיון דמדאורייתא תרומה היא מדקמני בשוגג תרומתו תרומה היכי מפקעינן לה מקדשתה משום דלמא פשע: **ונמצאה מרה**. שוגג הוא מדקמני נמצאת מכלל דמעיקרא לא היה ידע: **בשרי מאני זייט**. כלומר התם כיון דמתרי מאני כי אמרת ליה הדר תרוס מאידך זייט לך וליכא למגזר דלמא פשע אכל מטמא על הטהור דמרייהו כחד מנה רבו צעליך נקוב כי אמרת ליה תן זו וחזור והפוש אמרת אינו שומע לך ונתן את הטמאה לכהן ומוטב תחזור זו לטיבילה ויתן טהורה לכהן: **אכל תרומה הו'**. והכהן מדליקה מיד:

שנתן לה אחרון גט לא פסלה מן הכהונה מכלל דלא בעיא גט דאי בעיא גט אמאי לא פסלה מן הכהונה אלא סיפא אמרי קידושי טעות הו' רישא נמי נשואי טעות הו' קנסוה רבנן סיפא נמי ליקנסוה רישא דעבדא איסורא קנסוה סיפא דלא עבדא איסורא לא קנסוה רבנן: **איין לה כתובה**: מאי טעמא תקינו לה רבנן בתובה כדאי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה הא תהא קלה בעיניו להוציאה: **איין לה פירות ולא מזונות ולא בלאות**: תנאי כתובה בכתובה דמי: נטלה מזה ומזה: פשיטא מהו דתימא כיון דתפשה לא מפקינן מינה קמ"ל: הולד ממזר: תנן התם (א) איין תורמין מן הטמא על הטהור ואם תרם בשוגג תרומתו תרומה במזיד לא עשה ולא כלום מאי לא עשה ולא כלום א"ר חסדא לא עשה ולא כלום כל עיקר דאפילו ההיא גריוא הדר לטיבליה רב נתן ברבי אושעיא אמר לא עשה ולא כלום לתקן את השירים אבל תרומה הו' רב חסדא לא אמר כרב נתן בר' אושעיא דאי אמרת הו' תרומה זימנין דפשע ולא מפריש מאי שנא מהא דתנן (ז) התורם קישות ונמצאת מרה אבטייה ונמצאת סרוח תרומה ויחזור ויתרוס שוגג אמזיד קרמית שוגג לא עבד איסורא מזיד קעבד איסורא ורמי שוגג אשוגג הכא קתני בשוגג תרומתו תרומה התם קתני תרומה תרומה קרוב למזיד דאיבעי ליה למיטעמיה ורמי מזיד אמזיד הכא קתני במזיד לא עשה כלום התם תנן (ח) התורם משאין נקוב על נקוב תרומה ויחזור ויתרוס בתרי מאני ציית בהד מנא לא ציית ולרב נתן ברבי אושעיא דאמר לא עשה ולא כלום לתקן שירים אבל תרומה הו' מאי

ויחזור ויתרוס התם שוגג קרוב למזיד דאיבעי ליה למיטעמיה ורמי מזיד אמזיד הכא קתני במזיד לא עשה כלום התם תנן (ח) התורם משאין נקוב על נקוב תרומה ויחזור ויתרוס בתרי מאני ציית בהד מנא לא ציית ולרב נתן ברבי אושעיא דאמר לא עשה ולא כלום לתקן שירים אבל תרומה הו' מאי

שעת הכושר ותתן לו ולא לאורו צלח הימה לו שעת הכושר כגון דלחמין במחוזר או שתלשה טמא ומשקה טופח עליה והתם אפי' דיעבד אין תרומתו תרומה והכא היינו טעם דלכתחלה אין תרומה משום הפסד כהן כדפי' בקונטרס אי נמי היכא שהיתה לו שעת הכושר גזרו דלכתחלה לא יתרוס אטו היכא דלא הימה לו שעת הכושר ועוד אר"י משום מכל חלבו לריך לתרוס מן היפה ומן הטמא על הטהור הו' מן הרעה על היפה ואע"ג דבמנ הרעה על היפה אפילו במזיד תרומתו תרומה ואין לריך לחזור ולתרוס כדתנן במסכת תרומות (י"ח) מן הרעה על היפה תרומתו תרומה ולא היפה תרומתו תרומה ופי' משום דלא חזי לאכילה כלל אכל רעה חזיא קלמ היינו טעמא דקישות ונמצאת מרה דלריך לחזור ולתרוס משום דלא חזיא לאכול כמו שאר רעה כדמוכח בירושלמי דקרי לה ספק אולגין: **קישות ונמצאת מרה**. בשוגג איירי כדמוכח בשמעין וא"ת דבתרוס יין על יין ונמצא חומץ אין תרומתו תרומה לפי שלא נתכוין לעשות חומץ תרומה כדתנן במסכת תרומות צ"ה התורם קישות תרוס חזית של יין ונמצאת של חומץ אם ידוע שהיתה של חומץ עד שלא תרמה אינה תרומה וגבי קישות נמי אמאי היא תרומה כיון שאין חפץ לעשות תרומה גרועה כל כך ואין למור דהתם כרבי דאמר יין וחומץ שני מינין בהמוכר את הספינה (ב"ב ד' טז:) דא"כ אפילו במתכוין לתרוס מן החומץ על היין או מן היין על החומץ לא תהא תרומה כדתנן במסכת תרומות (פ"ג מ"ד) אין תורמין ממנין על שאין מינו ואם תרם אין תרומתו תרומה ואפילו מן היפה על הרעה דקתני התם ואר"י דין וחומץ אע"פ שהם מין אחד מכל מקום שני שמות הן זה יין וזה חומץ ולכן הו' טעות טפי ולא היא תרומה אכל קישות ונמצאת מרה לא הו' טעות כל כך דלקישות נתכוין והרי היא קישות (א) וכן מן הטמא על הטהור בשוגג תרומתו תרומה דתרוס אותו שם שנתכוין לו מיהו בתוספתא משמע דהיא חומץ על יין דלא היא תרומה כרבי אחיא דמס"ס צה בהדיא דכרי רבי שרבי אומר יין וחומץ שני מינין וחכמים אומרים מין אחד ואפשר דלרבנן דלחמר מין אחד במתכוין לתרוס מן יין ונמצא חומץ הו' תרומה ויחזור ויתרוס כמו בתרוס קישות ונמצאת מרה ואפי' לרבי אם במתכוין תרוס מן החומץ על היין היא תרומה דמדאורייתא הו' מין אחד וכן משמע בהדיא בירושלמי ספ"ב דתרומות דפליג רבי ארי' ישמעאל בר' יוסי שאמר משום אצו תורמין מיין על חומץ ורבי אומר דאין תורמין וקאמר ר' יהושע בן לוי מסתברא יודה רבי לדברי תורה ומאי טעמא דרבי שאם אתה אומר שמונת לתרוס מיין על חומץ אף הוא סבר שמונת לתרוס חומץ על יין אע"ג דלא גזר בעלמא מן היפה על הרעה אטו דלמא אחי לתרוס מן הרעה על היפה גבי חומץ איכא למיגזר טפי משום דאיכא דיעמא ליה בחללא טפי מבחמרא כדלחמר בהמוכר את הספינה (ב"ב טז) ושני מינין דקאמר רבי היינו שעשאוהו חכמים כשני מינין ולא היא תרומה היכא דעשה שיהיה מתכוין ליין ונמצא חומץ: **מזיד עבד איסורא**. ולכן שויה רבנן כאילו לא תרם כלל והדר ההוא גריוא לטיבלא דאי אמרת תרומה הו' אחי למיפשע דהא שוי נפשיה רשע שוגג לא עבד איסורא מדעת הלכך לא חשיד דלמא פשע כן פי' ריב"ז אכל אין לפרש בשוגג לא עבד איסורא לא קנסוה אכל מויד קנסו דאין זה קנס דהדר לטיבילה דטפי דמי קנס הא דלחמר דלחזור ויתרוס שזריך להפריש שתי תרומות: **איבעי** ליה למיטעמיה. כלומר יפריש על מה שהוא מינה וציה כדי שיטעוס ותו לא: **לרב נתן בר' אושעיא**. דלחמר לא עשה ולא כלום לתקן את השייסי אכל תרומה הו' ומיתקן ההוא גריוא מאי שנא מהא דתנן מן הנקוב על שאינו נקוב כו' דההוא גריוא גופיה לא מיתקן משום דמדאורייתא לא הו' תרומה הכי נמי מן הטמא על הטהור כיון דמדאורייתא לא הו' מתוקן כדסקלך דמתן השתא אמאי משוי ליה מתוקן מדרבנן להפקיע איסור מדאורייתא אכל לרב חסדא דמשוי ליה טבל ניהא והאי דבשוגג תרומתו תרומה היינו משום דלא קפיד קרא אלא אמזיד כדכתיב ולא תשאו עליו חטא (במדבר י"ח) דמשמע מזיד דאיכא

(א) דלמי פ"ה מ"י וקדשין מו: (ב) תמורה ה' כ"מ טו: כ"ב פד: קמג. קדושין מו: (ג) כמות ק"ה. לקמן קו: (ד) וקמ"א. (ה) ג' טו: טו: שקלים (ו) עירובין ח: מיר מג: (ז) ס"א, (ח) וילתא הכי להדיא אלא דלמי מכה מ"ש וק"ו וע' מ"ש מו' דכריסס דיתר דילול ממלא כמיר מג: ד"ה וזא מת מזהו.

תורה אור השלם

1. ולא תשארו עליו חטא בהרימכם את חלבו ממנו ואת קדושי בני ישראל לא תחללו ולא תמותרו: במדבר יח לב 2. וכל אשר לא יבוא לשלשת ימים בעצת השרים והקנים יחרם כל רבושו והוא יבדל מקהל הגולה: ערדא י ח 3. אלה הפחולת אשר נתלו אלעזר הכהן ויהושע בן נון וראשי האבות לצמות בני ישראל בגורל בשלח לפניו פתח אהל מועד ויכלו ויחלק את הארץ: וירושע יט נא

גליון הש"ס

נ"ב והוא הכא דמדאורייתא וכו': ע"י כמות דף ק"ה. מוס' ד"ה ובהפלת נדריה:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה כיון וכו' דל"ן מייטמא לה אע"ג:

מוסף רש"י

מן הנקוב על שאין נקוב. למה ליה מן החיוב על הפטור. תרומתו תרומה. שאין כספן חיוב להחזיק. ולא האכל. לכן. דהא טבל גמור הוא של חל שם תרומה עליה שיהי טבל דבר פטור הפרישה וטבל אסור אף לכן. עד שירציא עליה תרומה ומעשר ממקום אחר. והוא ממקום אחר לאו דוקא. דהוא הדין אם מעשר עליה מיהא ויהא עליו חטא בהרימכם את חלבו. כדרימס את חלבו לא תשארו חטא, הא אם תרמו את הרעה שבו תשארו חטא (קדושין טו): שהתרומה תקדש כמו שהיא רע ואין תקנה להחליפה ולא לחזור ולתרום (רשב"ם ב"ב פד): שלל עשית מזה מן המוציא (שם קמג). נשיאות חטא למה. הא לא בעל וכו' מידי ויחזור ויחרם מן היפה (שם וסג): אין מעשה קטנה כלום. דלמי שלל נשאת דמי (לקמן קס).

מאי שנא מהא דפנן. לא תאכל לכהן עד שימן על סאה זו תרומה ומעשר ממקום אחר דמחזיקין ליה בטבל גמור ויכאן כמו כן לא היה לימן לכהן שמה ישרוף טבל טמא ואסור להדליקו כדמוכח בפרק כמה מדליקין (שבת כו:). **שאיני הכא.** בטמא וטהור דמדאורייתא תרומה מעלייתא היא. אכל מן הנקוב על שאין נקוב היה ליה מהחיוז על הפטור וכיון דלפטור קא מפריש לא חייל עלה שם תרומה הלכך טבל הוא ואסור אף לכהן ורצנן הוא דגורי למתבה לכהן הואיל וקרא עליה שם תרומה וישראל זה שנתנה לרין להפריש עלה תרומה ומעשר ואין לרין לחזור ולהפריש ממה שאין נקוב דתרומה דיליה מדרצנן היא והא אפריש עליה. ומן שאין נקוב על הנקוב דלמרינן לעיל תרומה היא ומותר לכהן דהוה ליה מן הפטור על החיוז הלכך אע"ג דהא דלפריש עלה לא מיפטור בהך תרומה ולא חייל עליה שם תרומה אפי' הכי לא אמרי' לא תאכל כו' דהא לא איכפת לן חי אכל לה כהן בטבל דל"ן עליה דין טבל ותרומה כו': **ולא סאשו.** הא אם לא תרמו מן המוציא תשארו חטא ואם איני קדוש נשיאות חטא למה: **לאוסרו צנס ישראל.** וקנסא דתרומה הוא ולהחמיר ולעשות סיג לתורה ואין זו עקירה אצל להקל על דברי תורה עקירה היא: **אם אשמו קטנה.** אם מתה ולא אמרינן שמה עמידה היתה למאן ואשמתה ללא אשמו הואי וציתומה עסקינן: **משעמוד בקומסה.** כשנגיע לפרכה צנסי ובהצלת שער: **ואע"ג דלא נכנסה לחופה.** והא קי"ל (לעיל דף כט): אפי' בגדולה אשמו חרוסה לא חזון ולא מייטמא לה מתה אין יורשה: **והאמר ר' אליעזר אין מעשה קטנה כלום.** בפרק צ"ש (לקמן קסג): **מדאורייתא אצו יריס לה.** כלומר קרוצי האצ ירמי לה דנישואי קטנה מדרצנן ינהו משום שלא ינהו זה מנהג הפקר כדלמר בחרש שנשא פקחה (לקמן קיב): אצל תורה לא יזכמה לקדש את הבת לא לאמה ולא לאמה: **הפקר צ"ד הפקר.** וכל מידי דממונא לאו עקירה היא: **כל אשר לא יצא וגו' צנסי עורא:** **וראשי האצו למטות.** הסו ליה למכז וראשי מטות בני ישראל: **אכל יחרם כל רבושו והוא יבדל מקהל הגולה ר' אלעזר אמר מהכא:** אלה הנחלות אשר נחלו אלעזר הכהן ויהושע בן נון וראשי האבות למחות בני ישראל וכי מה ענין ראשים אצל אבות אלא לומר לך מה אבות מנחילין בניהם כל מה שירצו אף ראשים מנחילין את העם כל מה שירצו ומייטמא לה והא הכא דמדאורייתא אביה מייטמא לה ומדרבנן מייטמא לה בעל משום דהויא לה מת מצוה ומי הוי מת מצוה והתניא (א"א) זהו מת מצוה כל שאין לו קוברין קורא ואחרים עונין אותו אין זה מת מצוה הכא נמי כיון דלא ירתי לה קריא ולא ענו לה ואוכלת

דליכא נשיאות חטא אכל בשוגג הוי תרומה ואת ומאי נפקא לן מינה זמן הטמא על הטהור צמאי דהוי תרומה ואין לרין לחזור ולתקן הדיא גריוו והא בכל ענין אסור כצליה וי"ל דנפקא לן מינה לענין הסקה דמותר להסיק בתרומה טמאה ואין מדליקין בטבל טמא כדלמרינן בפרק כמה מדליקין (שבת דף כו. וסג): **ולא תאבד כו'.** פירש ריב"ן דלא הוי תרומה אלא לענין שנתנה לכהן ולא לדבר אחר שאינה אסורה לזרים ואין נראה לר"י דכיון דפוטרת שאין נקוב דחייב בתרומה מדרצנן הכי נמי תרומה מדרצנן כמו זמן שאין נקוב על שאינו נקוב: **במקום אחר.** אמר ר"י דמיינה וציה לא משום דלא לימי למיכל השירים לזרים כיון שיקרא לעיו שם מעשר לא יזהרו עליו לשומרו צמרת תרומה וכולה גריוו מדרצנן תרומה דהא מיתקין ציה דשאין נקוב: **בקומתה.** פי' צקונטרס שנגיע לפירקה צנסי ובהצלת שערות ואין הלשון משמע כן דאם כן ה"ל למימר משתגדיל אלא אר"י משעמוד בקומתה היינו שגראית גדולה קלת אע"פ שעדיין לא הגיעה לפירקה לפי שגראית כשמתו אכל כל תרומה היא ופי' והא דלא אמרינן משאיתו נקוב על הנקוב עד שיוצא עליה תרומה ומעשר ממקום אחר. שאני הכס שנתנה לכהן ויהי פטור ואין עליו דין טבל אכל הכא עמון לכהן את שהוא מן הנקוב והוה טבל גמור לא תאכל לכהן עד שירפיש עליו תרומה ומעשר ממקום אחר: **דלא נכנסה לחופה.** דקס"ד דכי היכי דצ"ה הכי נמי לא צנו עמידת קומה רצ"ה הכי נמי לא צנו צית שמאי שתכנס לחופה צדית הלל: **משעמוד בקומתה ותכנס לחופה.** הדין אם נכנסה לחופה ואת"כ עמדה בקומתה דמהניא חופה שצקטנות דמ"ש מקדושין דמהנו כשהיו צקטנות ואחר כך עמדה בקומתה: **משתגדיל ותבעל.** ואת"כ אכתי כיון דל"ן מעשה קטן כלום היכי מהניא חופה שהיתה צקטנות וי"ל דכיון שהיא צציתו של צנעל הויה כמסירה לחופה וכצנעל בגדלות לשם קידושין ואפילו את"ל דיאה ארוסין עושה חשובה מיד כשנאשה מידי דהוה אהיה לו חצר צדק ונכנסה עמו לשם נישואין אי נמי כיון שהקידושין בגדלות וארוסה אוללת בתרומה דצר תורה מהניא הכא חופה שהיתה צקטנות דליכא למיחש לסימפון ולא לעוולא כיון שהיא צצית בעלה וטעמא דירשה

בד א מ"י פ"ה מה' תרומות הלכה טו: כה ב מ"י שם הלכה ג: כו ג מ"י פ"ה מה' מנחות הלכה ב: כז ד מ"י פ"ה מה' אסורי ביאה הל' כב קמג לאוין קבא טוש"ע אה"ע פי' ד טשיף טו: כח ה מ"י פ"ה מה' גירושין הלכה ד קמג עשין ג טוש"ע שם סימן קבא ס"ב: כט ו מ"י פ"ה מה' נהלות הלכה ח: ל ז מ"י פכ"ד מה' סנהדרין הלכה ו קמג לאוין רמ טוש"ע ח"מ סימן ב: לא ה מ"י פ"ה מה' הלכה ח קמג לאוין רמ טוש"ע י"ד סימן שעד טשיף ג:

תוספות ישנים

עד שיוצא עליה תרומה ומעשר ממקום אחר. ואת"כ אמרי' לא תפריש מינה ויהי וי"ל דלמי למימר שמומחר חולין ואחי למימר דשירא לשראל לטבל הוא אסורה מדרצנן דהא תרומה היא ופי' והא דלא אמרינן משאיתו נקוב על הנקוב עד שיוצא עליה תרומה ומעשר ממקום אחר. שאני הכס שנתנה לכהן ויהי פטור ואין עליו דין טבל אכל הכא עמון לכהן את שהוא מן הנקוב והוה טבל גמור לא תאכל לכהן עד שירפיש עליו תרומה ומעשר ממקום אחר: **דלא נכנסה לחופה.** דקס"ד דכי היכי דצ"ה הכי נמי לא צנו עמידת קומה רצ"ה הכי נמי לא צנו צית שמאי שתכנס לחופה צדית הלל: **משעמוד בקומתה ותכנס לחופה.** הדין אם נכנסה לחופה ואת"כ עמדה בקומתה דמהניא חופה שצקטנות דמ"ש מקדושין דמהנו כשהיו צקטנות ואחר כך עמדה בקומתה: **משתגדיל ותבעל.** ואת"כ אכתי כיון דל"ן מעשה קטן כלום היכי מהניא חופה שהיתה צקטנות וי"ל דכיון שהיא צציתו של צנעל הויה כמסירה לחופה וכצנעל בגדלות לשם קידושין ואפילו את"ל דיאה ארוסין עושה חשובה מיד כשנאשה מידי דהוה אהיה לו חצר צדק ונכנסה עמו לשם נישואין אי נמי כיון שהקידושין בגדלות וארוסה אוללת בתרומה דצר תורה מהניא הכא חופה שהיתה צקטנות דליכא למיחש לסימפון ולא לעוולא כיון שהיא צצית בעלה וטעמא דירשה

היה יורשה: **דלא נכנסה לחופה.** דקס"ד דכי היכי דצ"ה הכי נמי לא צנו עמידת קומה רצ"ה הכי נמי לא צנו צית שמאי שתכנס לחופה צדית הלל: **משעמוד בקומתה ותכנס לחופה.** הדין אם נכנסה לחופה ואת"כ עמדה בקומתה דמהניא חופה שצקטנות דמ"ש מקדושין דמהנו כשהיו צקטנות ואחר כך עמדה בקומתה: **משתגדיל ותבעל.** ואת"כ אכתי כיון דל"ן מעשה קטן כלום היכי מהניא חופה שהיתה צקטנות וי"ל דכיון שהיא צציתו של צנעל הויה כמסירה לחופה וכצנעל בגדלות לשם קידושין ואפילו את"ל דיאה ארוסין עושה חשובה מיד כשנאשה מידי דהוה אהיה לו חצר צדק ונכנסה עמו לשם נישואין אי נמי כיון שהקידושין בגדלות וארוסה אוללת בתרומה דצר תורה מהניא הכא חופה שהיתה צקטנות דליכא למיחש לסימפון ולא לעוולא כיון שהיא צצית בעלה וטעמא דירשה

ליכא למימר דלפיקוה מרשומיה בשעת הפרשה כיון דצתה הכי נמי שלו הוא ועליו לתקנו: **כיון דלא ירתי לה קריא וצנו לה.** משמע דכל היכא דירית לה מטמא לה דהוי מטמא לה כמו למת מלוה ומיניה על כרחך לאו הא צבה תליא דהא נשאת על פי צ"ד ואח"כ צה בעלה אמרי' דל"ן מטמא (ב) אע"ג דבעלה הראשון יורשה לדלידיה לא קנסו ואע"ג דל"ן זכאי צמציאתה וצמעשה ידיה היינו משום קנס דירה אצל ירושה אמאי ילפסקי צעל ועוד דל"כ כהן גדול ומיר יטמא לקרוביהם ולכל מורישיהם כשאין יורש אלא הם וכן לנשיהם ועוד למ"ד (כתובות דף פג). ירושה דבעל דלדוריתא אמאי אילטיריך קרא שהבעל מטמא לאשתו פשיטא דמת מלוה היא ונראה לר"י דמשום דירית לה לא הויה מת מלוה אלא משום דיש כח ציד חכמים לעקור דצר שהוה מן התורה דצצר הדומה כדפירשתי לעיל דכיון דלא ירתי לה דומה למת מלוה ומיניה אינה מת מלוה גמור וכן נראה דאי משום דהויה מת מלוה גמור מטמא לה אם כן היאך יטמא לה במקום שיש ישראל דהא צמת מלוה אם יש ישראל וכהן אמרינן כמיר (דף מו.) יטמא ישראל ואל יטמא כהן וצנישואי קטנה דהוה דרצנן משמע דמטמא כשאר צעל שמיטמא לאשתו דלדוריתא אם יש שם כמה ישראל ומדלמר לקמן (דף ס:) נמי ולא זה חוה מיפר נדריה משום דתמגנה ותתגנה אין להזיח דל"ן מיפר לאשתו פסולה כגון אלמנה לכהן

(א) ע"י תוס' קדושין (מ"ו) ד"ה אם וצממורה (ה') ד"ה אם שתי בדרך אחר. (ב) חז"ל צ"ל אלא התרין לטעם זה דל"ה אין יבולין כ"ד לעקור דצר מה"ח רק כהא ש"ס טעם גדול וכו'.